

Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. №1001 // Офіційний вісник України. – 2011. – №75. – С. 77.

5. Збірник базових документів INTOSAI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ua_80742audit.pdf.

6. Наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011 N 1247 «Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту» / Офіційний вісник України. – 2011. – №85. – С. 91.

7. Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011 N 1217 «Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту» // Офіційний вісник України. – 2011. – №83. – С. 55.

8. Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 №995 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/89360>.

Іваницька М. П.

аспірант кафедри фінансів

ПРОБЛЕМИ МОБІЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Місцеве самоврядування є однією зі складових частин державної влади і покликане забезпечити розвиток економіки, створення умов для життєдіяльності населення та підвищення добробуту громадян на місцевому рівні. Сьогодні місцеве самоврядування не виконує поставлених завдань повною мірою. Як відомо, ефективність влади може бути досягнута лише за умови збалансування трьох складових: права, відповідальності та спроможності [3, с. 9].

В Україні спостерігається негативна тенденція до зменшення частки власних доходів у структурі доходів місцевих бюджетів, і як результат, збільшення кількості дотаційних бюджетів. Недостатність власних стабільних доходів значно обмежує вплив місцевих органів влади на соціально-економічний розвиток регіонів. Тому розширення та оптимізація джерел наповнення місцевих бюджетів є надзвичайно актуальним завданням, вирішення якого сприятиме підвищенню рівня фінансової незалежності органів місцевого самоврядування.

Завдяки системі фінансових взаємозв'язків державного та місцевих бюджетів забезпечується реалізація державної політики регіонального вирівнювання шляхом використання такого фінансового інструменту, як міжбюджетні трансферти. Серед проблем міжбюджетних відносин найактуальнішими є [4, с. 242]:

– низький рівень обґрунтованості та прогнозованості дохідної частини місцевих бюджетів;

– неврегульованість на рівні район – місто районного значення, селище, село;

– невнесення до місцевих бюджетів коштів на утримання об'єктів соціальної інфраструктури, що переходять до комунальної власності;

– невирішеність питань подолання заборгованості між бюджетами різних рівнів за взаємними розрахунками.

З огляду на це міжбюджетні відносини мають будуватися в напрямі забезпечення єдиної, спрямованої на підвищення збалансованості бюджетів державної бюджетної політики шляхом:

– безумовного дотримання положень законодавства, виконання угод, що укладаються між державою і суб'єктами місцевого самоврядування;

– недопущення нарощування бюджетної кредиторської заборгованості;

– посилення бюджетного адміністрування власних доходів бюджетних установ.

Проте потенційні можливості регіонів сплачувати податки пов'язані з поняттям податкового потенціалу, який є основою для формування бази податкових надходжень до бюджету.

Податковий потенціал можна розглядати як «податкові можливості» окремих регіонів. В економічній літературі поняття «податковий потенціал» усе частіше пов'язують з проблемою реформування міжбюджетних відносин і основ місцевого самоврядування. Зрозуміло, що якщо реально будуть визначені «податкові можливості» регіонів, то завдяки цьому різко зменшиться ймовірність суб'єктивного підходу до оцінки дійсної потреби регіонів у фінансовій допомозі центру. Якщо підвищиться самостійність регіонів у використанні свого податкового потенціалу, зникнуть певним чином суперечності між центром і регіонами щодо розподілу фінансових ресурсів.

Регіони України суттєво відрізняються своїми фінансовими можливостями. Тому органам державної влади та місцевого самоврядування доцільно привернути особливу увагу до питання податкового навантаження регіонів, виходячи зі спроможності податкового потенціалу кожного окремого району. Так, Л. Л. Тарангул вважає, що існування нерівномірності податкового навантаження у регіонах України переконує, що його відносне вирівнювання необхідно віднести до основних напрямів удосконалення економічної політики держави. Цим мотивується особливе значення комплексного аналізу регіональної специфіки формування податкової бази [2, с. 205].

Таким чином, на нашу думку, в Україні необхідно створити багатоканальну систему формування бюджету, на основі якої кожен рівень бюджетної системи повинен мати власні закріплені доходи. Обсяг цих доходів має бути достатнім для забезпечення функцій і обов'язків, які покладаються на той чи інший рівень влади. При вирішенні проблем бюджетного вирівнювання доцільно, в першу чергу, модернізувати правові засади й механізм бюджетного

регулювання в Україні, де зафіксувати стабільні частки різних рівнів влади – центральної, регіональної, місцевої – у розподілі загальнодержавних податків.

Література:

1. Буряченко А. Є. Удосконалення фінансового механізму місцевих бюджетів / А. Є. Буряченко, М. П. Палій // Фінанси України. – 2008. – №8. – С. 13–18.
2. Горленко І. О. Економічні райони України / І. О. Горленко, Л. Л. Тарангул. – К., 1999. – 225 с.
3. Долішній М. І. Актуальні проблеми формування регіональної політики в Україні / М. І. Долішній // Регіональна економіка. – 2009. – №3. – С. 9–17.
4. Єфименко Т. І. Податки в інституційній системі сучасної економіки. / Тетяна Іванівна Єфименко; НАН України, Ін-т екон. та прогноз. – К., 2011. – 688 с.

Карапетян О. М.

к.е.н., викладач кафедри фінансів

ПРОБЛЕМИ І ПРОТИРІЧЧЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасна світова фінансово-економічна криза змушує по-новому розглядати проблему державної суверенної і комерційної заборгованості. Напрацьовані механізми залучення коштів сприяли збільшенню темпів зростання провідних економік світу. Однак спочатку іпотечна криза, а потім і глобальна фінансова криза виявила вразливість світової фінансово-економічної системи до різких потрясінь. Застосовувані раніше методи і способи запозичень перестали функціонувати, найбільш постраждали країни віддавали перевагу вирішенню внутрішніх проблем на противагу загальносвітовим.

Перед світовими фінансовими центрами постала проблема асиметричності глобальних фінансових потоків, що власне підтвердило невідповідність їх діяльності потребам багатополярного світу. В результаті незбалансованих і неузгоджених дій, відсутність механізмів та методів запобігання, мінімізації та ліквідації наслідків фінансово-економічної кризи світова фінансово-економічна система зіткнулася з серйозними економічними потрясіннями, і, як результат, із глобальними дисбалансами.

Особливе місце в контексті проблем і протиріч викликаних в умовах сучасної фінансової кризи, займають проблеми і протиріччя боргової політики, яку реалізують в даний час і розвинені країни. Дана проблема набула особливої гостроти для України, яка з 2004 р. досить успішно вирішувала проблеми суверенного зовнішнього боргу, однак у 2008 р з'явилися нові тенденції, проблеми та протиріччя, які необхідно вирішувати ефективними способами, тобто реалізовувати науково обґрунтовану, цілеспрямовану боргову стратегію.

Досвід країн Південно-Східної Азії та реалії України у перші роки накопичення зовнішнього корпоративного боргу засвідчили неспроможність